

[Krag.]

i det Udvalg, som faar med denne Sag at gøre.

Jeg er aldeles ikke uenig med den højtærede Minister i, at det Formaal, som tilsigtes ved Fremsættelsen af § 2 i Lovforslaget, bør fremmes som Led i Bestræbelserne for Sænkningen af Rentefoden i Almindelighed, og jeg forstaar det saaledes, at det, som man tilsigter for de Laanetyper, her er Tale om, er at naa ned paa en Rentefod af 5 pCt. Af Lovforslagets § 3 fremgaar det ikke, om disse 5 pCt. er Udtryk for den effektive Rente eller kun Udtryk for den nominelle Rente. Hvis det er det sidste, betyder Foranstaltningen jo forholdsvis lidt, for saa kan man altid gennem Kurs paa fremtidige ydede Laan faa en væsentlig højere Rente og ved Ombytningen af de gamle Laan, der i § 3 er Tale om, vel komme ned paa en nominel Rente af 5 pCt., men under Hensyn til den Kurs, til hvilken Laanene i sin Tid er ydet, dog bevare en Rente, som ligger over 5 pCt. Jeg gaar ud fra, at den højtærede Minister paa dette Punkt kan give fyldestgørende Oplysning.

I Forbindelse med disse Paragraffer kan jeg ikke undlade at sige, at det forekommer mig, at Bemærkningerne i Tilknytning til § 3 er ret uheldigt affattet. Der staar — jeg tillader mig at citere, hvis den højtærede Formand intet indvender derimod —

„at adskillige Laangivere — Pant-havere saavel som almindelige Fordrings-havere — har udnyttet det tidligere høje Renteniveau til gennem Uopsigelighedsklausuler at sikre sig en meget høj Rente; ofte paa 6 pCt. og derved, selv mod fortrinlig Sikkerhed“.

Jeg vil sige om dette Ord „udnytte“, at jeg synes, det er meget uheldigt valgt, thi lige saa sikkert det er, at en Rentesats af den Højde, hvorom Talen er, mod fortrinlig Sikkerhed ligger væsentlig over; hvad der i Øjeblikket kan findes rimeligt, og hvad man ude i Befolkningen vil skønne er begrundet, lige saa givet er det jo, at de Laanebetjængelser, som i Bemærkningerne omtales paa den Maade, som Tilfældet er, er Betingelser, som vel i det enkelte Tilfælde har været det bedste, som Skyldneren har kunnet opnaa paa det paagældende Tidspunkt og under det tidligere høje Renteniveau. I denne Forbindelse maa det heller ikke glemmes, at for Kommunelaanenes Vedkommende og for Laan mod Kommunegaranti har de veksellende Indenrigsministre og for Landkommunernes Vedkommende Amtsrådene godkendt disse Laanvilkaar, baade med Hen-

syn til Rente og Løbetid, og det har vel været Udtryk for, at de paa det paagældende Tidspunkt har fundet disse Vilkaar tilfredsstillende. Derfor er det aldeles ikke givet, at de er det nu, og i mange Tilfælde er de det ikke nu, og derfor kan det være vel begrundet, at man nu søger at ændre dette Forhold. Men jeg synes ikke, man skulde vende sig imod de paagældende Laangivere eller mod de Institutioner eller Personer, Amtsråd og Ministre, som har godkendt disse Laanvilkaar, for en stor Dels Vedkommende i hvert Fald, paa den Maade, som Tilfældet er i de Bemærkninger, jeg har tilladt mig at citere.

Og med Hensyn til Laanenes Løbetid kan jeg ikke undlade at sige, at det maa jo ikke glemmes, at adskillige af de Institutioner, her er Tale om — det gælder først og fremmest Livsforsikringsselskaberne —, nødvendigvis maa udlaane med lang Løbetid for Laanene af Hensyn til deres lovmæssige Forpligtelser over for Præmiereserver og Sikkerhedsfond. De kan ikke drive en Udlaansvirksomhed fra Termin til Termin, fra Aar til Aar eller paa ganske kort Løbetid. Det er under Hensyn til, at en stor Del af de Panteobligationer, som her kommer i Betragtning, gaar ind i Præmiereserver og Sikkerhedsfond, der er lovmæssigt fastsat, nødvendigt at give disse Laan paa lang Løbetid, og derfor er det uretfærdigt, naar den højtærede Minister i Bemærkningerne udtaler sig paa den Maade, som Tilfældet er. Hertil kommer jo, at ved Anbringelse af Midlerne maa for disse Selskabers Vedkommende et Hovedhensyn tages til den Rentefod, hvorpaa Tarifferne er bygget; thi det er jo det afgørende, det er jo Alfa og Omega for Forsikringsselskaberne, at de kan udnytte Præmiebeløbene, som indgaar, til Obligationskøb, til Udlaan og derigennem opnaa en Renteydelse, som dog ligger ikke helt uvæsentligt over den, hvorpaa Forsikringstarifferne er bygget. Thi hvis de ikke kan dette, bliver deres Margen med Hensyn til Imødegaaelse af vekslende Tidens Vanskeligheder saa ringe, at der derigennem kan opstaa Usikkerhedssituationer for de paagældende Selskaber, hvad jo nødt skulde være Tilfældet, og saa ringe, at de Bonusnydelser, der kommer de forsikrede til gode, derigennem vil blive begrænset til noget ganske minimalt. Derfor mener jeg ogsaa, at det vil være yderst betænkeligt at imødekomme det, der er foreslaaet i § 2, hvorefter det ganske skal overlades til Ministeren, der jo godt paa dette Omraade kan være usagkyndig, fremtidig at fastsætte Maksimalrente for Udlaan fra disse Virksom-